

«Визначення прізвища, імені та по батькові дитині при державній реєстрації народження дитини»

Прізвище, ім'я та по батькові є тими ознаками, які індивідуалізують особу, виділяють її з-поміж інших, надаються їй при державній реєстрації народження і є невід'ємними від неї.

Відповідно до ст. 144 Сімейного кодексу України, державна реєстрація народження дитини провадиться органом державної реєстрації актів цивільного стану з одночасним визначенням її походження та присвоєнням прізвища, імені та по батькові і засвідчується свідоцтвом про народження.

Ім'я фізичної особи, яка є громадянином України, складається із прізвища, власного імені та по батькові, якщо інше не впливає із закону або звичаю національної меншини, до якої вона належить (ст. 28 Цивільного кодексу України).

При визначенні прізвища, імені та по батькові дитини є ряд важливих правових моментів.

Згідно зі статтею 145 Сімейного кодексу України прізвище дитини визначається за прізвищем батьків. Якщо мати, батько мають різні прізвища, прізвище дитини визначається за їхньою згодою. Батьки, які мають різні прізвища, можуть присвоїти дитині подвійне прізвище, утворене шляхом з'єднання їхніх прізвищ.

Якщо батьки мають спільне прізвище, то це прізвище присвоюється і дітям. При різних прізвищах за письмовою згодою батьків дитині присвоюється прізвище батька чи матері або подвійне прізвище, утворене шляхом з'єднання їхніх прізвищ.

Враховуючи те, що статтею 144 Сімейного кодексу України передбачено можливість проведення державної реєстрації народження дитини за заявою інших осіб, якщо цього не можуть зробити батьки дитини, чинним законодавством врегульовано порядок виправлення (зміни) прізвища або власного імені дитини в актовому записі про її народження у зв'язку з тим, що при державній реєстрації народження дитині присвоєно прізвище або власне ім'я без урахування побажань обох або одного з батьків. Такі заяви приймаються відділами державної реєстрації актів цивільного стану не пізніше одного року з дня народження дитини.

Крім того, заяви про виправлення власного імені дитини у зв'язку з тим, що вона фактично має власне ім'я, відмінне від зазначеного в актовому записі про її народження, приймаються відділами державної реєстрації актів цивільного стану до досягнення нею чотирнадцятирічного віку.

При досягненні чотирнадцяти років особа має право змінити своє прізвище або власне ім'я за згодою батьків або одного з них у разі якщо другий з батьків помер, визнаний безвісно відсутнім, оголошений померлим, визнаний обмежено дієздатним, недієздатним, позбавлений батьківських прав щодо цієї дитини, а також якщо відомості про батька (матір) дитини виключено з актового запису про її народження або якщо

відомості про чоловіка як батька дитини внесені до актового запису про її народження за заявою матері. У разі якщо над особою, яка досягла чотирнадцяти років, встановлено піклування, зміна прізвища або власного імені такої особи здійснюється за згодою піклувальника.

Стаття 7 Конвенції про права дитини від 20 листопада 1989 р. визнає за дитиною право на ім'я. Вибір імені дитини здійснюється за взаємною згодою батьків.

Так згідно зі статтею 146 Сімейного кодексу України, якщо батьки дитини перебувають у шлюбі, ім'я дитини визначається за згодою батьків.

Ім'я дитини, народженої жінкою, яка не перебуває у шлюбі, у разі відсутності добровільного визнання батьківства визначається матір'ю дитини.

При державній реєстрації народження іншою особою власне ім'я дитини присвоюється за її вказівкою.

При державній реєстрації народження дитині може бути присвоєно не більше двох власних імен.

Однак кількість імен не обмежується у тих випадках, коли мати і (або) батько дитини належать до національних меншин і порядок присвоєння імені є звичаєм конкретної з них.

У разі відсутності при державній реєстрації народження згоди батьків щодо присвоєння дитині власного імені спір вирішується органами опіки й піклування або судом.

Основними мотивами, які в наш час визначають обрання імені для дитини, є: родинна традиція, за якою сина чи дочку називають за іменем бабусі, дідуся; особисті уподобання; вшанування іменем дитини видатних осіб, літературних героїв, кінозірок, героїв телесеріалів.

Часто батьки шукають чогось незвичайного, рідкісного, пам'ятаючи, скільки на їх життєвому шляху зустрічалося Сергіїв, Світлан, Наталь та Сашків. Але нерідко вони забувають, що набагато комфортніше психологічно почуває себе третя в класі Настя, ніж єдина в місті Ісаїя чи Саванна. Особливо комічно звучать подібні імена з типово українськими прізвищами – Дівія Ковбаса, Шаді Кавун, Карамель Петрунько. До подібних прізвищ більше підійдуть класичні Марійка, Іванко чи Василько.

На сьогоднішній день чітких канонів у виборі імені немає. Тим більше, що і в інтернеті, й у друкованих виданнях стільки всього можна знайти про значення імен. Отже, одні батьки зупиняються на класичних варіантах, інші прагнуть до оригінальності, треті орієнтуються на астрологію чи нумерологію, бо вважають, що ім'я впливає на долю, та має стати найпершим оберегом для маляти.

Як зазначають психологи, батькам не варто забувати, що обирають ім'я вони, а жити з ним дитині.

Складовим елементом імені фізичної особи є по батькові. Статтею 147 Сімейного кодексу України визначено, що власне ім'я особи, записаної батьком дитини, автоматично визначає по батькові дитини.

По батькові дитині присвоюється за власним іменем батька. Якщо батько має подвійне власне ім'я, то по батькові дитині присвоюється за одним із них на вибір батьків. На прохання батьків по батькові може також утворюватись згідно з національними традиціями або не присвоюватись взагалі. Якщо ім'я батька є подвійним, то по батькові дитини може бути записано відповідно до одного з цих імен.

По батькові дитини, народженої жінкою, яка не перебуває у шлюбі, за умови, що батьківство щодо дитини не визнано, визначається за іменем особи, яку мати дитини назвала її батьком.

Саме головне, що слід пам'ятати кожному, що прізвище людини є її зв'язком з родом, по батькові - з його родиною, а от ім'я дає йому захисника і покровителя.

Дніпровський районний у місті Києві
Відділ державної реєстрації актів цивільного стану
Головного територіального управління юстиції у місті Києві